
Jan Macháček: Vyhlídky vysokého školství nejsou růžové

Jan Macháček: Vyhlídky vysokého školství nejsou růžové

28.2.2012 18:10 ČRo 1 - Radiožurnál Zpráva
Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Studenti dnes pokračují v protestech proti vysokoškolskému reformě v rámci takzvaného Týdne neklidu. Jen vlažně uvítali včerejší sdělení Josefa Dobeše rezignovat na zavedení školného. Ministrův ústupek, který nutně nemusí schválit vláda, komentuje s jistými rozpaky. Autor dnešní poznámky večerních Ozvěn Jan Macháček z Respektu.

Jan MACHÁČEK, komentátor Respektu.cz

Stačilo, že studenti pohrozili ministrovi školství Josefu Dobešovi týdnem neklidu a najednou z celého balíku reforem vysokého školství vypadlo školné, které pan ministr už nadále neprosazuje. Politikou ministerstva nyní bude tvářit se, že školné byla vlastně jen podružnost v celé reformě a že se vlastně nic nestane, když tam nebude. Opak je pravdou. Školné a půjčky na studium, to byly přece úhelné kameny celé reformy a je otázkou, co to je za politika, který se úhelného kamenu reforem vzdá jen tak bez mučení při prvním bububu, aniž by se ho pokoušel pořádně hájit. Ve světě existují různé systémy vysokého školství bez školného a půjček na studia nebo s ním. V USA či anglosaském světě je školné běžné, ve Francii například nikoliv. Společnosti či státy, které školné nemají se musí smířit s tím, že kvalitu a dostupnost vysokého studia musí zajistit všichni daňoví poplatníci, tedy i ti, kteří se sami na studia nedostali. Ve Skandinávii také školné nemají, ale tamější politická kultura například neumožní, aby se prostředky daňových poplatníků někde po cestě rozkutálely. Amerika má možná zanedbané střední školství, ale možnost studia na tamějších lepších i nejlepších univerzitách je obrovským lákadlem pro mladé lidi z různých koutů světa a významným zdrojem příjmů pro celou společnost. Můžeme to chtít tak či onak, se školným i bez něj. Když už se ale politik rozhodne pro školné, má za tím stát a má ho hájit. A když se mu to nepovede, má odejít. Pokud se rozhodne svou věc hájit, může donekonečna vysvětlovat, že státem garantované a výhodné a dostupné půjčky na studium a školné mají například zvýšit sociální prostupnost, která je u nás velmi nízká. Studují tu především děti studovaných. Ministr, který sám věří tomu, co chce udělat, mohl například dnešní studenty razantně odkázat do patřičných mezí. Co je vám, současný studentům, do školného, když vás se už týkat nebude? A třeba to pana Dobeše nikdy moc za srdce nebralo. Když ještě do léta loňského roku působil na ministerstvu školství jako poradce Daniel Münich, náš největší specialista na ekonomiku vzdělávání, který ví všechno o financování školství od Austrálie po Kanadu, ministr Dobeš se s ním ani jednou nesešel. Münichem navržený ucelený systém se postupně pod zásahy úředníků začal poněkud rozpadat až do nerozpoznatelného tvaru. Ostudně se chová i vláda jako celek. Copak reforma tak klíčového odvětví, jako je školství nestojí premiérovi za to, aby se za ni pevně postavil? Když to shrneme, tak vyhlídky českého vysokého školství nejsou zrovna růžové. Tato vláda už nic neudělá, sociální demokracie, která bude asi vládnout příště, školné z ideologických důvodů odmítá. Žádné slavné ekonomické časy a zázračné daňové příjmy nás nečekají, takže lze čekat, že české školství bude tak nějak přežívat a skomírat a převládat bude průměrnost. Poučení pro příště? Když chci něco zásadního změnit, musím to myslet vážně a sám o tom být přesvědčen, musím za tím pevně stát a musím se o to prát. Jinak to vlastně nemá cenu. Platí to pro celou vládu, která má být tým, nejen pro ministra školství.

Veronika SEDLÁČKOVÁ, moderátorka

Upozorňuje komentátor Respektu.cz Jan Macháček. A ke studentským protestním akcím se vrátíme ve večerních Ozvěnách ještě před sedmou hodinou.